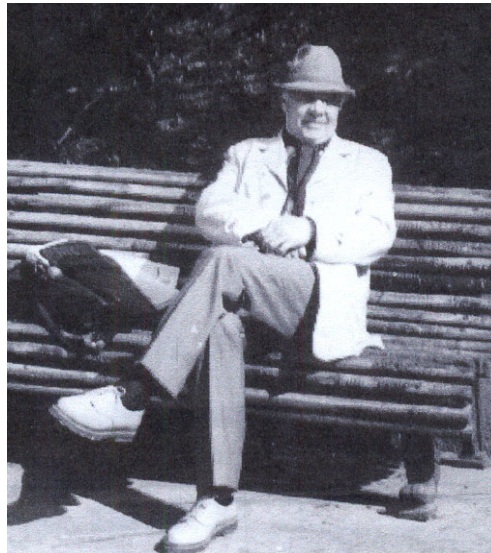


DR. NICOLAE CONSTANTINESCU LA 80 DE ANI



La începutul anului 2009, istoricul și arheologul Nicolae Constantinescu a împlinit 80 de ani. Cunoscut și apreciat pentru bogata și îndelungata sa activitate în investigarea Evului Mediu din Țările Române, dr. Nicolae Constantinescu este considerat astăzi unul dintre cei mai valoroși specialiști din țară, contribuțiile sale fiind de mult și unanim apreciate de istoriografia românească și de peste hotare.

Animat de o ardentă pasiune pentru descifrarea tainelor unei perioade istorice deosebit de bogate în evenimente, cum este aceea a Evului Mediu, înzestrat cu remarcabile calități intelectuale și morale, spirit deschis dialogului și ideilor novatoare, dr. Nicolae Constantinescu s-a dedicat cu tenacitate și interes profesiei așe, rezultatele obținute de-a lungul multor decenii răsplătindu-i cum se cuvine eforturile, dragostea sa pentru aflarea adevărului istoric.

În ampla sa activitate a investigat temeinic, cu deplină competență și responsabilitate profesională, importante monumente laice și religioase, centre urbane și rurale, cetăți și fortificații, acoperind astfel o arie geografică deosebit de întinsă, cuprinzând practic zone din toate provinciile românești.

Nicolae Constantinescu s-a născut la 28 ianuarie 1929 în localitatea Năpădeni-Bălți, raionul Ungheni, din Republica Moldova. Fiu al unei distinse familii de intelectuali (tatăl preot), cu ascendență în rândurile unor cunoscuți reprezentanți ai boierimii moldovene de dincoace și de dincolo de Prut, Nicolae Constantinescu a avut parte de o aleasă educație, care i-a imprimat pasiunea pentru istoria neamului românesc.

Obligat, după decesul tatălui, să se refugieze, după anul 1941, în România, tânărul elev de atunci a trebuit să opteze, pe rând, pentru studii la Seminarul Teologic din Roman, cel din Chișinău (după o scurtă reîntoarcere) și cel din București, precum și la liceele *Spiru Haret* și *Mihai Viteazul* din București, cursuri liceale pe care le-a absolvit în anul 1948.

Cu începere din 1949 și până în 1953 a urmat cursurile Facultății de istorie a Universității din București, având ca îndrumători renumiți profesori, printre care Andrei Oțetea, Ion Nestor, Emil Condurachi, Dionisie Pippidi, Gheorghe Ștefan și Alexandru Elian, de la care a deprins dragostea pentru profesia așeasă, rigoarea în cercetare, spiritul comunicării și al dialogului, nu în ultimul rând și perseverența în încercarea de a elucida problemele studiate.

Atras încă de pe băncile facultății de cercetările arheologice, în general, dr. Nicolae Constantinescu a participat la lucrările unor importante șantiere arheologice, precum cele de la Poiana-Galați și Sărata Monteoru-Buzău, unde a căpătat primele experiențe în investigațiile de teren.

După terminarea facultății a fost numit, prin concurs, cercetător științific, la Secția feudală din cadrul Muzeului Național de Antichități (devenit, ulterior, Institutul de Arheologie *Vasile Pârvan*), unde, datorită activității depuse și a rezultatelor obținute, a ocupat treptat funcțiile de cercetător științific gradul III, gradul II și gradul I.

În anul 1970 și-a susținut, la Universitatea *Babeș Bolyai* din Cluj-Napoca, o valoroasă teză de doctorat, sub conducerea academicianului Ștefan Pascu, intitulată *Coconi. Contribuții la istoria satului medieval dispărut din Țara Românească în secolele XIV–XVI*. Ulterior, teza a fost publicată cu titlul *Coconi. Un sat din Câmpia Română în epoca lui Mircea cel Bătrân. Studiu arheologic și istoric*, Cluj-Napoca, la editura Academiei Române, în anul 1972, lucrare excelent primită de istoriografia română, pentru care autorul a fost onorat cu *Premiul Vasile Pârvan al Academiei Române* (1972).

De-a lungul anilor, dr. Nicolae Constantinescu a întreprins cercetări arheologice sistematice în importante obiective datând din perioada Evului Mediu, precum cele de la Șcheia- Suceava, Cetatea Namțului, Mănăstirile Putna, Probota și Slatina, la Ceahlău, Hangu și Piatra Neamț, în Moldova, sau la Târgușor-Ploiești, Mănăstirile Cotmeana și Brâncoveni, la Curtea Domnească din Târgoviște, Curtea de Argeș, la Orșova și Ada Kaleh, în Muntenia și Oltenia. În anii din urmă a efectuat ample investigații arheologice și în Republica Moldova, cercetând cu remarcabile rezultate cunoscuta mănăstire Căpriană.

Paralel cu cercetările de teren, dr. Nicolae Constantinescu s-a preocupat constant de elucidarea unor importante aspecte privind viața economică, social-culturală și politică din unele centre medievale urbane, precum cele de la Suceava, Târgoviște sau Curtea de Argeș, dar și din satul medieval din Țările Române. Rezultatele obținute ca urmare a amplelor și stăruitoarelor sale cercetări le-a valorificat exemplar, de-a lungul anilor, prin intermediul unor monografii, sinteze, articole și note ce constituie valoroase puncte de referință în istoriografia românească. Dintre cele mai importante, trebuie reținute monografiile și sintezele referitoare la monumentele de la Coconi, Șcheia, Târgoviște, Curtea de Argeș și Căpriană. De asemenea, a adus substanțiale contribuții la realizarea unor sinteze, precum *Istoria Militară a Poporului Român*, *Istoria Românilor*, vol. III, *Atlasul Complex Porțile de Fier*, *Atlasul antropologic al Olteniei și altele*.

Bun cunoscător al izvoarelor scrise din Evul Mediu, atent și competent cercetător de teren, împătimit al investigațiilor istorice, dr. Nicolae Constantinescu este, neîndoielnic, unul dintre cei mai valoroși specialiști ai istoriei Evului Mediu românesc. Spirit deschis dialogului, generos, totdeauna dornic să fie util și prezent în activitatea de cercetare, dr. Nicolae Constantinescu și-a câștigat un bine meritat respect din partea specialiștilor români și din străinătate, dar și din partea tinerilor arheologi pe care îi îndrumă, în calitate de conducător de doctorate, sau pe șantierele arheologice.

La împlinirea vârstei de 80 de ani, prietenii și colegii din Institutul de Arheologie din Iași îi urează multă sănătate și putere de muncă, pentru a putea aduce noi și importante contribuții la mai buna cunoaștere a istoriei țării noastre.

DAN GH.TEODOR

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Monografii și sinteze

- Curtea Domnească din Târgoviște*, București, Ed. Meridiane, 1965, 88 p. (în colab. cu Cr. Moiescu).
Cetatea Șcheia. Monografie arheologică, București, Ed. Academiei, 1970, 170 p. (în colab. cu Gh. Diaconu).
Coconi. Un sat din Câmpia Română în epoca lui Mircea cel Bătrân. Studiu arheologic și istoric., București, Ed. Academiei, 1972, 312 p.
Mircea cel Bătrân, Ed. Militară, 1981, 174 p.
Curtea de Argeș (1200–1400). Asupra începuturilor Țării Românești, București, Ed. Academiei, 1984, 194 p.
Mănăstirea Putna, București, Ed. Meridiane, 1985, 58 p.
Vladislav I, 1364–1377, București, Ed. Militară, 1986, 164 p.
Căpriană. Repere istorico-arheologice, Chișinău, Ed. Știința, 1996, 112 p. (în colab. cu Gh. Postică).
Târgoviște, reședință voievodală(1400–1700). Cercetări arheologice, 1961–1986, Târgoviște, Ed. Cetatea de Scaun, 2009, 250 p. (în colab. cu C. Ionescu, P. Diaconescu, Venera Rădulescu).

Articole

- În legătură cu o siglă de pe un vas din specia cenușie prefeudală de la Târgușor*, în SCIV, IX, 1958, 2, p. 461–468.
Sondajul de la Mănăstirea Cotmeana, în Materiale, V, 1959, p. 665–670 (în colab. Cu I. Barnea).
Sondajele de la Runcu-Grădinari, în Materiale VI, 1959, p. 719–726.
Date noi în legătură cu Cetatea Neamțului, în SCIV, XI, 1960, 1, p.80–105.

- Precizări în legătură cu data construirii bisericii armenesti Zamca-Suceava*, în *Studii și Cercetări de Istoria Artei*, 2, 1961, p. 363–379.
- Observații asupra satului fortificat din Țara Românească în secolele XIV–XV. Așezarea de la Coconi, r. Oltenița*, în *SCIV*, XIII, 1962, 1, p. 59–79.
- Issledovanija v sele Kokoni i vopros o derevne v Valahi v XIV-XV vv.*, în *Dacia*, NS, VI, 1962, p. 337–355.
- Din nou în problema Cetății Neamțului*, în *SCIV*, XIV, 1963, 1, p. 217–223.
- Contribuții arheologice asupra Curții Domnești din Târgoviște, sec. XIV–XVII*, în *SCIV*, XV, 1964, 2, p. 225–240.
- Le stade et les perspectives de la recherche archéologique du village médiéval de Roumanie*, în *Dacia*, NS, VIII, 1964, p. 265–278.
- Cercetările arheologice de la Cozia*, în *Mitropolia Olteniei*, XVI, 1965, 7–8, p. 587–601.
- Cetatea de pământ din secolul al XIV-lea de la Frumoasa, r. Zimnicea*, în *SCIV*, XVI, 1965, 4, p. 731–743.
- Un tezaur feudal de obiecte de podoabă și monede de pe valea Teleormanului*, în *SCIV*, 17, 1966, 3, p. 551–555.
- Betrachtungen über einigen Gefässformen in Muntenien aus de Zeit Mirceas des Alten*, în *Dacia*, NS, X, 1966, p. 372–382.
- Satul medieval dispărut și cercetarea europeană actuală*, în *SCIV* 18, 1967, 2, p. 361–375.
- Considérations sur les tombes princières de Târgoviște*, în *Dacia*, NS, XI, 1967, p. 301–319 (în colab. cu Cr. Moisescu și D. Nicolăescu Ploșșor).
- Romania, The deserted medieval village research group*, în *DMRVG*, 14th Annual Report, 1966, Reports from foreign representatives, Londra, 1967, p. 38–40.
- Cercetarea arheologică de la Curtea Domnească din Argeș, 1967*, în *Muzeul Județean Argeș – Studii și Comunicări*, II, 1969, p. 123–128.
- Note și cercetări istorice asupra Curții feudale de la Tîrgșor, secolele XV–XVII*, în *SCIVA*, 20, 1969, 1, p. 83–100.
- Satele medievale din județul Argeș până la anul 1500. Încercări de geografie istorică*, în *Muzeul Județean Argeș. Studii și Comunicări*, II, 1969, p. 167–178.
- O operă necunoscută a sculptorului Elias Nicolai: întâia piatră de mormânt a voievodului Matei Basarab aflată la Târgoviște*, în *Studii și Comunicări – Muzeul Bruckenthal, Sibiu*, XIV, 1969.
- La résidence d' Argeș des voievodes roumains des XIII^e-XIV^e siècles. Problèmes de chronologie à la lumière de récentes recherches archéologiques*, în *RÉESE*, VIII, 1970, 1, p. 5–31.
- Curtea domnească din Argeș. Probleme de geneză și evoluție*, în *BMI*, III, 1971, p. 14–23.
- Asupra habitatului urban de la Târgoviște înainte de 1394. Repere din vatra Curții Domnești*, în *SCIVA*, 31, 1980, 1, p. 53–75 (în colab. cu C. Ionescu).
- Die Chronologie der Denkmäler im Furstenhof Argeș (13.–14.Jhr) und ihre historische Bedeutung*, în *Dacoromania*, 4, Freiburg- München, 1977–1978, p. 257–282 (versiunea română în *Revista de Istorie*, 4, 1981, p. 681–701).
- Habitatul urban și rural din Țara Românească până în anul 1500*, în *ASSP, Științele sociale și politice în România, Progrese și Realizări*, p. 43–46.
- Basarab I și contribuția sa la consolidarea Țării Românești*, în *AIIA „A.D. Xenopol”* XXIII, 2, 1986, p. 553–570.
- Cercetările arheologice de la Curtea Domnească de la Târgoviște*, în *ASSP. Documente recent descoperite și informații arheologice*, București, 1987, p. 68–78.
- Puncte de vedere despre datarea bătăliei de la Rovine (17 mai 1395)*, în *Revista Istorică*, 1, 1990, 7, p. 782–802.
- Nicolae Alexandru voievod-Iachint de Vicina sau despre rosturile argeșene ale momentului istoric 1359*, în *Argesis-Istorie*, XI, 2002, p. 137–146.
- Săpături de salvare la Curtea de Argeș (1983–1984)*, în *Argesis-Istorie*, XII, 2003, p. 165–176, (în colab. cu Sp.Cristoceca și R. Mascheo).
- Fiction chronologique – destin historiographique: Rovine, 17 mai 1395*, în *Argesis/ Istorie*, XIII, 2004, p. 177–194 (I) și XIV, 2005, p. 301–314 (II).
- O evocare: Dimitrie Onciul și vatra istorică a Argeșului (150 de ani de la naștere)*, în *Argesis/ Istorie*, XV, 2006, p. 219–228.

Alte colaborări.

- Atlasul antropologic al Olteniei*, București, Ed. Academiei, 1968.
- Cercetări arheologice din zona Porțile de Fier*, Craiova, Ed. Academiei, 1968.
- Cercetări arheologice de suprafață de-a lungul Oltului între Căineni și Drăgășani*, Craiova, 1969.
- Atlasul complex Porțile de Fier*, București Ed. Academiei, 1972.
- Istoria militară a poporului român*, vol. II, București, Ed. Militară, 1986.
- Istoria Românilor III*, București, Ed. Enciclopedică, 2001., p. 361–379, 562–598 (în colab. cu Șt. Pascu, R. Popa, V. Spinei, Șt. Olteanu, M. D. Matei, Șt. Ștefănescu).

De asemenea, a publicat numeroase recenzii și note în reviste de specialitate.